

Zápis ze závěrečného oponentního řízení projektu VZ09006 **programu INFOZ**

1. Identifikační údaje oponovaného projektu:

VZ09006: Národní knihovna ČR - zabezpečení elektronických informačních zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace
Příjemce podpory: Národní knihovna ČR
Řešitel projektu: PhDr. Hanuš Hemola

2. Datum a místo konání oponentního řízení: 22. únor 2012; Národní knihovna ČR, Klementinum 190, Praha 1

3. Doba řešení projektu, stanovená smlouvou
termín zahájení: 1. 10. 2009, termín ukončení: 31. 12. 2011

4. Posuzovaná etapa řešení projektu: závěrečná

5. Zhodnocení průběhu, výsledků a splnění cílů řešení projektu stanovených smlouvou:

a) Průběh a výsledky řešení projektu:

Projekt zabezpečil přístup do elektronických informačních zdrojů (dále EIZ) pro obory knihovnictví a informační vědu, hudbu a hudební vědu. V rámci projektu bylo koordinováno několik konsorcií; nejvýznamnějším z nich bylo 60členné konsorcium pro zpřístupnění multioborových plnotextových databází EBSCO (Academic Search Complete+Business Source Complete, Environment Complete a SocIndex with Full Text). V prostředí služby FirstSearch byl zajištěn v konsorciu 12 vědeckých, studijních a krajských knihoven plnohodnotný přístup k OCLC Online Union Catalog – WorldCat, který je základním informačním nástrojem pro poskytování meziknihovnických služeb při zabezpečení pracovníků ze sféry VaVal. Součástí projektu byla též systematická podpora center mezinárodních meziknihovnických služeb nákupem IFLA Vouchers, umožňujících zpřístupnění zejména zahraničních primárních dokumentů. V individuálních licencích byla zpřístupněna elektronická knihovna ebrary Academic Complete a multidisciplinární plnotextová článková databáze Wilson OmniFile Full Text Select.

Kolekce EIZ pro hudební obory byly zpřístupněny i v rámci oborových portálů MUSICA (<http://mus.jib.cz/o-projektu/info-z-mus>), resp. KIV (<http://kiv.jib.cz/> a prostřednictvím webových stránek konsorcia <http://www.nkp.cz/project/start.html>). Záznamy ebrary byly integrovány do elektronického katalogu NK ČR i do Souborného katalogu ČR, čímž se ještě zvýšila intenzita využití tohoto zdroje. Od listopadu 2011 umožnil producent v rámci stávající licence „výpůjčky“ do vlastních čtecích zařízení. Navíc se díky kurzovému zisku podařilo po dohodě se zadavatelem prodloužit předplatné ebrary až do 31. 12. 2015.

V průběhu předplatného jednotlivých EIZ došlo ze strany producentů k dalšímu rozšíření kolekcí EIZ, aniž by vzrostly celkové uznané náklady projektu. Např. ebrary za dva roky předplatného narostla o více než 20 tisíc titulů, tj. cca 40% původního rozsahu. Jednotlivé databáze firmy EBSCO zaznamenaly tyto nárůsty titulů: Academic Search Complete - nárůst o 3010 plnotextových časopisů, Business Source Complete - nárůst o 15000 profilů nejvíce citovaných autorů, Environment Complete - nárůst o 200 plnotextových časopisů, SocINDEX with Full Text - nárůst o 140 plnotextových časopisů, Library, Information Science & Technology Abstracts with Full Text - nárůst o 60 plnotextových časopisů,

Computers & Applied Sciences Complete - nárůst o 170 plnotextových časopisů, RIPM Online Archive of Music Periodicals (FullTEXT) - nárůst o 50 plnotextových časopisů. V průběhu řešení projektu došlo k zařazení jednoho z digitálních zdrojů z produkce NK ČR do EBSCO RDS jako přímý důsledek řešení projektu.

b) Splnění cílů řešení projektu, stanovených smlouvou:

Oponentní rada konstatuje, že všechny stanovené cíle projektu byly splněny v požadovaném rozsahu a závazné ukazatele (indikátory) projektu dosáhly celkově nejen plánovaných cílových hodnot, ale v některých případech byly i výrazně překročeny.

c) Využitelnost a využití výsledků řešeného projektu:

Využití zpřístupněných EIZ bylo doloženo výstupy z pravidelně zpracovávaných statistik, které jsou přílohou závěrečné zprávy. Uživatelům byla po celou dobu řešení poskytována komplexní uživatelská podpora, včetně školení a propagačních akcí. Využití bylo podpořeno i začleněním pořízených EIZ do již existujících portálů a vyhledávačů – JIB, EZB, a do oborových bran – ART, MUS, KIV a TECH. Projekt zaznamenal celkově 783 281 registrovaných koncových uživatelů pořízených EIZ, včetně studentů, z toho 48 890 uživatelů z řad pracovníků VaVal. Výsledky projektu by měly být následně zhodnoceny nárůstem publikační činnosti uživatelů ve zpřístupňovaných EIZ a dalšími návaznými výstupy VaVal. Analýzy tohoto typu však již překračují rámec projektu a nebyly požadovány.

d) Odborná úroveň řešení projektu:

Řešitelský tým pod vedením dr. Hemoly od počátku skýtal záruky úspěšného a efektivního řešení projektu, které se v průběhu řešení potvrdily, a projekt byl po celou dobu řešen na vysoké profesionální úrovni.

e) Srovnatelnost řešeného projektu s obdobnými řešeními na analogické úrovni v ČR i v zahraničí:

Vznikem konsorcií se snížila finanční náročnost pro jednotlivé členy, významně se rozšířil rozsah poskytovaných informací a využívaných informačních zdrojů a knihovnicko-informační služby se díky tomuto projektu zkvalitnily a posunuly na vyšší úroveň. Nabídka přístupu do EIZ je srovnatelná s možnostmi významných zahraničních knihoven. Problém tkví ve financování tohoto přístupu v ČR.

8. Účelnost využití finančních prostředků:

Výdaje na veškeré aktivity byly přiměřené a ceny odpovídaly běžným cenám na trhu. V některých případech však díky vhodnému načasování plateb a profesionální akvizici došlo v průběhu řešení k rozšíření jednotlivých zpřístupňovaných kolekcí EIZ, aniž by byly celkové uznané náklady projektu navýšeny. Efektivitu vložených prostředků dokládá i statisticky podložená vysoká míra využití pořízených EIZ.

Veškeré účetní doklady jsou uloženy v příslušném ekonomickém oddělení NK ČR.

9. Závěr oponentního řízení - výsledné stanovisko oponentní rady

a) Celkový výsledek hodnocení řešení projektů:

V – vynikající (s mezinárodním dopadem)

b) **Závěrečné souhrnné stanovisko oponentní rady** (odůvodnění výsledku hodnocení):

Oponentní rada projekt hodnotí jako velmi přínosný, který svou úspěšnou realizací posílil informační infrastrukturu VaVal v oblasti knihovnictví, informačních a hudebních věd v souladu s cíli programu INFOZ. Mezinárodně významným důsledkem projektu bylo začlenění informačního zdroje z produkce NK ČR do EBSCO RDS, které významně zviditelňuje českou vědu v zahraničí a je jedním z předpokladů zvýšení konkurenceschopnosti ČR z oblasti VaVal. Projekt jako jediný podporuje centra mezinárodních meziknihovnických služeb. Dosažené řešení projektu je vynikajícím vzorem pro obdobná národní konsorciální řešení podpory informačních zdrojů v ČR i v zahraničí.

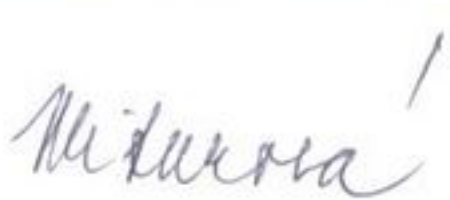
Závěrem oponentní rada doporučuje poskytovateli nadále a systematicky usilovat o trvalé zajištění aktualizovaných informačních zdrojů pro výzkum a vědeckou výchovu, protože aktuální a kvalitní (především fulltextové) informace s opravdu širokým tematickým záběrem jsou jedním z nezbytných předpokladů pro uspokojování informačních potřeb ve sféře VaVal. Je však nutno zdůraznit, že pro české výzkumné organizace je ekonomicky dostupný a přitom i efektivní přístup k EIZ umožněn v rámci projektů financovaných z velké části z prostředků poskytovatele. Centralizované akvizice a konsorciální nákupy licencí na národní úrovni představují nejen až téměř 50% úspory na cenách, ale i úsporu pracovních sil na straně zúčastněných organizací, kdy vyjednává s producenty výhodně a v silnější pozici jeden zkušený a osvědčený odborník za všechny jak o ceně, tak o případně vzniklých problémech přístupu nebo organizaci školení atp. V tomto smyslu je pro ČR finanční zabezpečování informační infrastruktury výzkumu na celostátní úrovni více než jen ekonomicky efektivní.

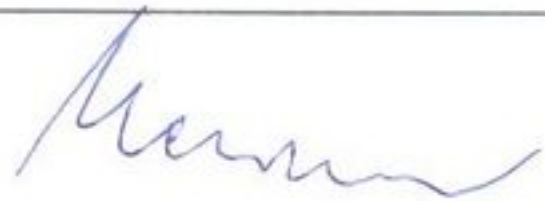
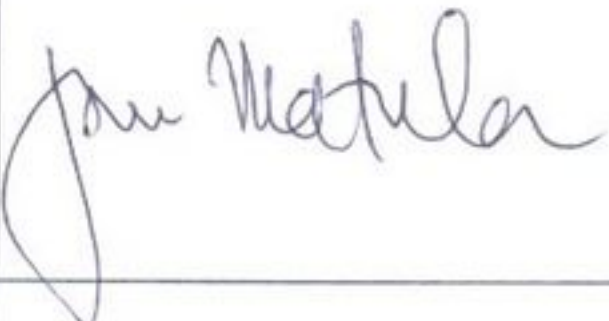

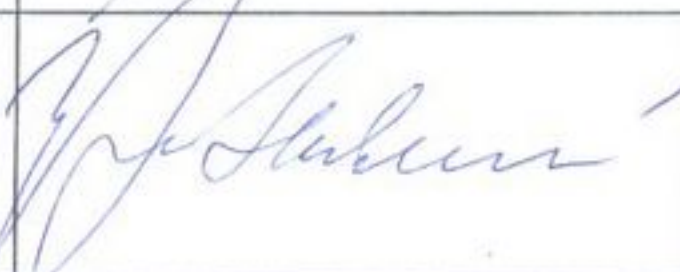
c) **Tisková zpráva o výsledku hodnocení:**

Projekt zpřístupnil konsorciálně DB EBSCO, OCLC FirstSearch a EIZ pro knihovnictví a informační vědu; hudbu a hudební vědu; pro NK ČR ebrary Academic Complete a Wilson OmniFile FT Select. Podpořil centra mezinár. meziknihovnických služeb (IFLA Vouchers)

The project gave access to DBs (EBSCO, OCLC FirstSearch and others for LIS, for music and musicology). The National Library accessed the DB ebrary Acad. Compl. and Wilson OmniFile FT Select. The project supported the int. ILL (IFLA Vouchers)

10. **Předseda a členové oponentní rady:**¹

Jméno	Zaměstnavatel	Podpis
doc. RNDr. Eva Hladká, Ph.D. (předsedkyně oponentní rady)	Fakulta informatiky Masarykovy univerzity; zástupkyně odborného poradního orgánu poskytovatele	
Mgr. Petra Miturová	oddělení literatury a knihoven Ministerstva kultury zástupkyně odborného poradního orgánu poskytovatele	

PhDr. Ivan Hauzner	nezávislý expert; oponent projektu VZ09006	
Mgr. Jan Matula	Ústav bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, oponent projektů VZ09014, VZ09015 a VZ09022	
PhDr. Jana Slámová	vedoucí Studijního a informačního střediska Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně; oponentka projektů VZ09006, VZ09014, VZ09015 a VZ09022	
Mgr. Adolf Knoll	tajemník pro vědu, výzkum a mezinárodní vztahy Národní knihovny ČR, zástupce příjemce podpory	
PhDr. Ivan Jakubec, CSc. 	prorektor pro doktorské studium a akademické kvalifikace Univerzity Karlovy v Praze;	
doc. Ing. Hana Mikovcová, Ph.D.	prorektorka pro studijní a pedagogickou činnost Vysoké školy ekonomické v Praze	
Ing. Jana Hakenová	odbor programů výzkumu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy; zástupce poskytovatele	

V Praze dne 22. 2. 2012

.....
podpis předsedy oponentní rady